

12. Primary Education

Course Content

Course Contents :

- Unit 1: Concept and objectives of primary education:** 5 hrs.
a) Concept of primary education, b) Aims and objectives of primary education.
- Unit 2: Trends of primary education:** 15 hrs.
a) Basic Education, b) Education for All, c) Universal free and compulsory primary education.
- Unit 3: Primary education in SAARC countries:** 15 hrs.
a) Goals and objectives of primary education,
b) Structure of primary education.
- Unit 4: Early childhood education:** 5 hrs.
a) Concept, b) Objectives, c) Linkage with primary education.
- Unit 5: Nature of primary school children (6 - 10 yrs):** 10 hrs.
a) Inquisitiveness, b) Readiness to learn, c) Gender Isolation,
d) Gang age, e) Sense of creation.
- Unit 6: Educational needs of primary school children** 15 hrs.
a) 3R's, b) Habit formation, c) Creativity, d) Problem solving,
e) Base for further education.
- Unit 7: Practices of primary education in Nepal:** 30 hrs.
I. Present status.
a) Goals and objectives, b) Structure c) Curriculum, d) Access e) Equity.
II. Education Commissions:
a) Salient feature of NESP 1971, b) Salient feature of NEC Report 1992.
III. Roles and Functions of:
a) Basic and primary education project (BPEP).
b) National Centre for Educational Development (NCED).
- Unit 8: Basic indicators of primary education:** 12 hrs.
a) Gross enrollment ratio (GER), b) Net enrollment ratio (NER),
c) Promotion rate, d) Dropout rate,
e) Transition rate, f) Repetition rate.
- Unit 9: Problems of primary education in Nepal:** 13 hrs.
a) Participation relate,
b) Dropout related,
c) Promotion related,
d) Resource related (teacher, physical facilities, educational materials.)

B. Practical Works

IV. Practical Activities.

Internal: Practical: 20%

- Study of at least one primary school and write a report indicating their problems related to teachers, physical facilities materials and potential measures for improvement. 10%
- Computing student flow rate from the given data. 10%

MODEL QUESTION**[HSEB Examination 2069 (2012)]**

Time: 3 hrs.

Full Marks:- 80

Pass Marks:- 28

समूह 'क' (Group 'A')

(संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Short answer questions)

कुनै दश प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्: (Attempt any ten questions)

१०×५=५०

१. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणा स्पष्ट पार्नुहोस् ।
Clarify the concept of primary education. [From Unit 1]
२. प्राथमिक शिक्षामा सर्वव्यापकता भन्नाले के बुझिन्छ ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is universalization of primary education? Explain in brief. [From Unit 2]
३. निशुल्क प्राथमिक शिक्षा र अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाबीच उदाहरणद्वारा भिन्नता छुट्याउनुहोस् । Differentiate between free primary education and compulsory primary education through examples. [From Unit 2]
४. उमेर समूहका तीनओटा मुख्य विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain three main characteristics of gang age. [From Unit 5]
५. प्राथमिक विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूमा देखिने लिंग पृथक्ता सम्बन्धी व्यवहार छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain in brief the behaviour related to gender isolation observed among the primary school age children. [From Unit 5]
६. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न देखिएका तीनओटा चुनौतीहरू सूचीकृत गर्नुहोस् र तीमध्ये कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List three challenges for improving quality of primary education in Nepal and explain one of them. [From Unit 9]
७. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाका तीनओटा मुख्य कार्यहरू लेख्नुहोस् ।
Write three main functions of basic and primary education project. [From Unit 7]
८. सहजै देखिने भर्ना अनुपात र खुद भर्ना अनुपातबीच उदाहरणद्वारा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between gross enrollment ratio and net enrollment ratio through example. [From Unit 8]
९. प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको उपलब्धिस्तर वृद्धि गर्ने तीनओटा उपायहरू उल्लेख गर्नुहोस् । State three main ways to increase achievement level of primary school students. [From Unit 9]
१०. नेपालमा प्रथमिक विद्यालयहरूमा बीचैमा कक्षा परित्याग गर्ने कुरासँग सम्बन्धित तीनओटा समस्याहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State three problems related to drop out in primary school in Nepal. [From Unit 9]
११. नेपालमा प्राथमिक शिक्षामा सहभागिता सम्बन्धी समस्याबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss the problems related to participation in primary education in Nepal. [From Unit 9]
१२. "प्राथमिक शिक्षा पाउनु बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो" यस कथनलाई पुष्टि गर्नुहोस् । "Getting primary education is the right of the children" justify this statement. [From Unit 9]

समूह 'ख' (Group 'B')

(विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Long answer questions).

- कुनै तीन प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्: (Attempt any three questions) ३×१०=३०
१३. थाइलैण्डको जोम्तियनमा भएको "सबैको लागि शिक्षा" विषयक विश्व सम्मेलनले जोड दिएका मुख्य पक्षहरू वर्णन गर्नुहोस्।
Describe the main aspects emphasized by the world conference on "Education for All" held in Jomtien, Thailand. [From Unit 2]
१४. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाका उद्देश्यहरू व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain the objectives of Early Childhood Education (ECE). [From Unit 4]
१५. शिक्षण सिकाई प्रक्रियामा समस्या समाधान विधिमा चरणहरूको व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain the steps of problem solving technique in teaching learning process. [From Unit 6]
१६. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका चारवटा कार्यहरू व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain four functions of National Centre for Educational Development. [From Unit 7]
१७. नेपाल र बङ्गलादेशको प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरूबीच समानता र भिन्नताहरू के के छन्? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस्।
What are the similarities and differences between the objectives of primary education of Nepal and Bangladesh? Explain in brief. [From Unit 3]

Exam Questions

Unit 1 : Concept and Objectives of Primary Education

१. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणा स्पष्ट पार्नुहोस्।
Clarify the concept of primary education. [Q.N. 1, 2069]
२. राष्ट्रिय शिक्षा आयोग २०४९ ले सिफारिस गरेका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस्।
State the objectives of primary education recommended by National Education Commission 2049. [Q.N.1,2068]
३. "ग्रामिण समुदाय विकास गर्नका लागि प्राथमिक शिक्षा एउटा साधन हो।" यस कथनलाई व्याख्या गर्नुहोस्।
"Primary education is an instrument for rural community development." Explain this statement. [Q.N. 17, 2066]
४. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको अवधारणालाई प्रष्ट पार्नुहोस्।
Clarify the concept of Nepalese Primary Education. [Q.N. 1, 2066]
५. प्राथमिक शिक्षा भन्नाले के बुझिन्छ? प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू सूचीकृत गर्नुहोस्।
What is meant by primary education? List the objectives of primary education. [Q.N. 1, 2065]
६. बालबालिकाहरूको चैतर्फी विकासका लागि प्राथमिक शिक्षाको महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain the importance of primary education for all round development of the children. [Q.N. 1, 2064]
७. उच्चस्तरीय राष्ट्रिय शिक्षा आयोग-२०५४ ले सिफारिस गरेका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरूलाई सूचीकृत गर्नुहोस्।
List the objectives of primary education recommended by High Level National Education Commission-2054. [Q.N. 2, 2064]
८. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणालाई पुष्टि गर्नुहोस्।
Justify the concept of Primary Education. [Q.N. 1, 2063]
९. प्राथमिक शिक्षाको महत्त्व सूचीकृत गरी छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस्।
List and explain importance of Primary Education in brief. [Q.N. 2, 2063]

१०. प्राथमिक शिक्षा भन्नाले के बुझिन्छ ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is primary education ? Explain in brief. [Q.N. 1, 2062]
११. नेपालको प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू सूचीकृत गर्नुहोस् ।
List the objectives of primary education in Nepal. [Q.N. 2, 2062]
१२. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणालाई पुष्टि गर्नुहोस् ।
Clarify the concept of primary education. [Q.N. 1, 2061]
१३. एउटा बालकको समग्र विकासको निमित्त प्राथमिक शिक्षाको महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the importance of primary education for the wholistic development of a child. [Q.N. 1, 2060]
१४. "ग्रामीण समुदाय विकास गर्नका लागि प्राथमिक शिक्षा एउटा साधन हो ।" यस कथनलाई व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Primary education is an instrument for rural community development." Explain this statement. [Q.N. 8, 2060]
१५. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणालाई प्रष्ट पार्नुहोस् ।
Specify the concept of Nepalese Primary Education. [Q.N. 1, 2059]
१६. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको पाँचवटा उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the five objectives of Primary Education in Nepal. [Q.N. 2, 2059]
१७. प्राथमिक शिक्षाका पाँचवटा उद्देश्यहरूको सूची तयार गर्नुहोस् ।
List five objectives of primary education. [Q.N. 2, 2058]
१८. प्राथमिक शिक्षाको अवधारणालाई प्रष्ट गर्नुहोस् ।
Specify the concept of primary education. [Q.N. 1, 2057]

Unit 2 : Trends of Primary Education

१. 'सबैका लागि शिक्षा'को आधारभूत अवधारणा व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the basic concept of 'Education For All'. [Q.N. 2, Supp. 2069]
२. प्राथमिक शिक्षामा सर्वव्यापकता भन्नाले के बुझिन्छ ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is universalization of primary education? Explain in brief. [Q.N. 2, 2069]
३. निशुल्क प्राथमिक शिक्षा र अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाबीच उदाहरणद्वारा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between free primary education and compulsory primary education through examples. [Q.N. 3, 2069]
४. थाइलैण्डको जोम्तियन्तमा भएको "सबैको लागि शिक्षा" विषयक विश्व सम्मेलनले जोड दिएको मुख्य पक्षहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the main aspects emphasized by the world conference on "Education for All" held in Jomtien, Thailand. [Q.N. 13, 2069]
५. सबैका लागि शिक्षाको अवधारणा व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the concept of Education for all. [Q.N. 12, 2068]
६. नेपालको सन्दर्भमा प्राथमिक शिक्षाको सर्वव्यापीकरण (सर्वसुलभता) को महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the importance of universalization of Primary Education in Nepalese context. [Q.N. 13, 2068]
७. "सबैका लागि शिक्षा" भन्ने अवधारणा कसरी उत्पत्ति भयो ? वर्णन गर्नुहोस् ।
How did the concept of "education for all" originate ? Explain. [Q.N. 3, 2067]
८. 'सबैको निमित्त शिक्षा' भन्ने अवधारणाको अभ्युदय कसरी भयो ? स्पष्ट पार्नुहोस् ।
How did the concept of "Education of all" originated? Clarify. [Q.N. 3, 2066]
९. जीवन पर्यन्त शिक्षाको अवधारणाको परिभाषा बताउनुहोस् ।
Define the concept of life long education. [Q.N. 10, 2066]
१०. सर्वव्यापी, निःशुल्क र अनिवार्य शिक्षाबीच भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between universal, free and compulsory primary education. [Q.N. 2, 2065]

११. आधारभूत शिक्षा भनेको के हो ? आधारभूत शिक्षाको महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is basic education ? Explain the importance of basic education. [Q.N. 3, 2065]
१२. "सबैको लागि शिक्षा" कार्यक्रमको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि विवेचना गर्नुहोस् । "सबैको लागि शिक्षा" कार्यक्रमले प्राथमिक शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्नमा कसरी सहयोग पुऱ्याउँदछ ?
Describe the historical context of the programme "Education for All". How does this programme help in increasing access of primary education ? [Q.N. 13, 2065]
१३. निःशुल्क प्राथमिक शिक्षा भन्नाले के बुझिन्छ ? नेपालमा निःशुल्क प्राथमिक शिक्षाको विकासबारे लेख्नुहोस् ।
What is meant by free primary education ? Write about the development of free primary education in Nepal. [Q.N. 3, 2064]
१४. नेपालमा प्राथमिक शिक्षालाई आधार शिक्षाका रूपमा लिनु सकिने ५ ओटा कारणहरू दिनुहोस् ।
Give five reasons why primary education can be considered as basic education in Nepal. [Q.N. 4, 2064]
१५. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको परिचय दिनुहोस् र यस परियोजनाका तीनओटा मुख्य कामहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Give introduction to Basic and Primary Education Project and explain its three main functions. [Q.N. 16, 2064]
१६. आधारभूत शिक्षा भन्नाले के बुझिन्छ ? नेपालको सन्दर्भमा आधारभूत शिक्षाअन्तर्गत पर्ने मुख्य पक्षहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
What is meant by basic education ? State the main aspects of basic education in the context of Nepal. [Q.N. 3, 2063]
१७. निःशुल्क प्राथमिक शिक्षा तथा अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाबीचको भिन्नता उल्लेख गर्नुहोस् । अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाका तीनओटा उद्देश्यहरूलाई सूचीकृत गर्नुहोस् ।
State the difference between compulsory primary education and free primary education. List three main objectives of compulsory primary education. [Q.N. 4, 2063]
१८. प्राथमिक शिक्षाको सर्वव्यापकताभित्र आउने तीन प्रमुख कुराहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain three main aspects of universalization of primary education. [Q.N. 3, 2062]
१९. नेपालमा अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाको आवश्यकता किन छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
Why is compulsory primary education essential in Nepal ? Explain. [Q.N. 4, 2062]
२०. अनिवार्य प्राथमिक शिक्षाले प्राथमिक शिक्षा विस्तारमा कसरी सघाउ पुऱ्याउँदछ ? पुष्टि गर्नुहोस् ।
How does Compulsory Primary Education help in expanding primary education ? Justify. [Q.N. 2, 2061]
२१. "सबैको निम्ति शिक्षा" भन्ने अवधारणाको अभ्युदय कसरी भयो ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
How did the concept of "Education for All" originate ? Explain. [Q.N. 3, 2061]
२२. "प्राथमिक शिक्षा प्रत्येक बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो ।" यो भनाइको पुष्टि गर्नुहोस् । "Primary Education is the fundamental right of every child." Justify this statement. [Q.N. 16, 2061]
२३. सर्वसुलभ शिक्षा भनेको के हो ? हामी कुन बेला भन्न सक्छौं कि शिक्षा सर्वसुलभ भयो ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is universal education ? When we can say that education has been universal ? Explain. [Q.N. 13, 2060]
२४. 'सबैको निम्ति शिक्षा' भन्ने धारणाको वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the concept of 'Education for All'. [Q.N. 3, 2059]
२५. जीवन पर्यन्त शिक्षाको अवधारणाको परिभाषा दिनुहोस् ।
Define the concept of life long education. [Q.N. 9, 2059]
२६. आधार शिक्षाको अर्थ व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the meaning of basic education. [Q.N. 1, 2058]

२७. 'प्राथमिक शिक्षा प्रत्येक बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो' यो भनाइको पुष्टि गर्नुहोस् ।
Primary education is the fundamental right of every children. Justify this statement. [Q.N. 15, 2058]
२८. 'सबैको निम्ति शिक्षा' भन्ने धारणाको अभ्युदय कसरी भयो ?
How did the concept of Education for All originate ? Please describe. [Q.N. 4, 2057]
२९. नेपालको निःशुल्क शिक्षा नीतिको समीक्षा गर्नुहोस् ।
Assess the performance of free education policy in Nepal ? [Q.N. 5, 2057]

Unit 3 : Primary Education in SAARC Countries

१. नेपाल, भारत र श्रीलङ्काको प्राथमिक शिक्षाको संरचनाको तुलना गर्नुहोस् ।
Compare the primary education structure of Nepal, India and Sri Lanka. [Q.N. 13, Supp. 2069]
२. नेपाल र बङ्गलादेशको प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरूबीच समानता र भिन्नताहरू के के छन् ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What are the similarities and differences between the objectives of primary education of Nepal and Bangladesh? Explain in brief. [Q.N.17, 2069]
३. भारतको प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the objectives of primary education of India. [Q.N.2,2068]
४. श्रीलङ्काको प्राथमिक शिक्षाको ५ वटा उद्देश्यको सूची तयार गर्नुहोस् ।
List any five objectives of primary education of Sri Lanka. [Q.N. 4, 2067]
५. प्राथमिक शिक्षाको संरचना उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the structure of primary education. [Q.N. 12, 2067]
६. नेपालको प्राथमिक विद्यालयका पाठ्यक्रमको संरचना र सान्दर्भिकताको सम्बन्धमा स्पष्ट विश्लेषण गर्नुहोस् ।
Analyze the primary school curriculum of Nepal in terms of its structure and relevance. [Q.N. 14, 2066]
७. नेपाल र भारतको प्राथमिक शिक्षाका समान उद्देश्यहरू सूचीकृत गर्नुहोस् ।
List the similar objectives of primary education of Nepal and India. [Q.N. 4, 2065]
८. नेपाल र भारतको प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू टिप्नुहोस् । यी दुई देशका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू बीचका समानताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
List the objectives of primary education of Nepal and India. Mention the similarities of objectives of primary education of these two countries. [Q.N. 13, 2064]
९. नेपाल र भारतको प्राथमिक शिक्षाका तीनवटा समान उद्देश्यहरू छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain three similar objectives of Primary Education of Nepal and India in brief. [Q.N. 7, 2063]
१०. दक्षिण एसियाली मुलुकहरूमा चलिरहेको प्राथमिक शिक्षाको संरचना उल्लेख गर्नुहोस् । वि.सं. २००७ सालदेखि हालसम्म नेपालको प्राथमिक शिक्षाको संरचनामा आएका परिवर्तनहरू लेख्नुहोस् ।
State the structure of existing primary education in SAARC countries. Write down the changes in structure of primary education in Nepal from 2007 BS to yet. [Q.N. 13, 2062]
११. सार्क मुलुकहरूमध्ये कुनै एक मुलुकको प्राथमिक शिक्षाको ५ वटा उद्देश्यहरूको सूची बनाउनुहोस् ।
List the five objectives of primary education of any one of the SAARC countries. [Q.N. 4, 2061]
१२. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका संरचना व्याख्या गर्नुहोस् । नेपाल र भारतका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरूबीच तुलना गर्नुहोस् ।
Explain the structure of primary education in Nepal ? Compare between the objectives of primary education in Nepal and India. [Q.N. 15, 2060]

१३. सार्क मुलुकहरू मध्ये कुनै एक मुलुकको प्राथमिक शिक्षाको उद्देश्यहरूको सूची बनाउनुहोस् ।
List the objectives of primary education of any one of the SAARC countries.
[Q.N. 5, 2058]
१४. सार्क मुलुकहरू मध्ये कुनै एकको प्राथमिक शिक्षाको उद्देश्यको सूची बनाउनुहोस् ।
List the five objectives of primary education of any one of the SAARC countries ?
[Q.N. 2, 2057]

Unit 4 : Early Childhood Education

१. पूर्वबाल्यावस्था (प्रारम्भिक बाल्यावस्था) शिक्षाका पाँचवटा उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State five objectives of early childhood education. [Q.N. 3, Supp. 2069]
२. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाका उद्देश्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the objectives of Early Childhood Education (ECE). [Q.N. 14, 2069]
३. पूर्वबाल्यावस्था शिक्षाको अवधारणा वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the concept of Early Childhood Education. [Q.N.3,2068]
४. पूर्व बाल्यावस्था शिक्षाको अवधारणाको व्याख्या गर्नुहोस् र पूर्वबाल्यावस्था शिक्षा विकासको ५ ओटा विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Describe the concept of early childhood education and state five features of early childhood development. [Q.N. 15, 2067]
५. "प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षा पछि लिईने शिक्षाको आधार हो" उदाहरण सहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Early childhood education is the basis for further education. Explain with examples. [Q.N. 4, 2066]
६. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षा भन्नाले के बुझिन्छ ? प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाका उद्देश्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is meant by Early Childhood Education ? Explain the objectives of Early childhood education. [Q.N. 14, 2065]
७. "प्रारम्भिक बाल्यावस्थाको प्राथमिक शिक्षासँग सम्बन्ध छ ।" पुष्टि गर्नुहोस् ।
"There is linkage of early childhood education with Primary education". Justify it. [Q.N. 14, 2064]
८. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाका पाँचओटा उद्देश्यहरू सूचीकृत गर्नुहोस् र ती उद्देश्यहरूमध्ये दुईओटा उद्देश्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
List five main objectives of early childhood education and explain two of them. [Q.N. 5, 2063]
९. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाको प्राथमिक शिक्षासँगको सम्बन्ध व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the linkage of early childhood education with primary education. [Q.N. 6, 2063]
१०. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाको अवधारणालाई पुष्टि गर्नुहोस् र यसका उद्देश्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Clarify the concept of early childhood education and explain its objectives. [Q.N. 14, 2062]
११. पूर्वबाल्यावस्थामा शिक्षाको उद्देश्यहरूको सूची तयार गर्नुहोस् र कुनै दुईको व्याख्या गर्नुहोस् ।
(List the objectives of early childhood education and explain two of them.) [Q.N. 5, 2061]
१२. प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षा के हो ? यसले प्राथमिक शिक्षा सुधार गर्न कसरी सहयोग गर्दछ ?
What is Early Childhood Education ? How does it help to improve the primary education ? [Q.N. 3, 2060]

१३. "प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षापद्धि लिहने शिक्षाको आधार हो ।" उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
 "Early childhood education is the base for further education ?" Explain with example.
 [Q.N. 9, 2060]
१४. नेपालमा पूर्वबाल्यावस्था शिक्षाको अवस्था के छ ? सरकारले पूर्वबाल्यावस्था शिक्षाको गुणस्तर विकास गर्नमा के प्रयास गर्दैछ ?
 What is the status of early childhood education in the country? What efforts is the government making to promote early childhood education?
 [Q.N. 16, 2059]
१५. नेपालका प्राथमिक विद्यालयहरूमा पूर्व बाल्यावस्था शिक्षा लागू गर्ने पाँचवटा उपायहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
 Give five measures to implement early childhood education in primary schools of Nepal.
 [Q.N. 3, 2058]
१६. पूर्वबाल्यावस्था शिक्षाको अवधारणा बारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Explain the concept of early childhood education.
 [Q.N. 12, 2058]
१७. पूर्वबाल्यावस्थाको पाँचवटा विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
 State five features of early childhood development.
 [Q.N. 3, 2057]
१८. नेपालमा पूर्वबाल्यावस्था शिक्षाको अवस्था बयान गर्नुहोस् । सरकारले पूर्वबाल्यावस्था शिक्षामा सुधार ल्याउन के-के प्रयास गर्दैछ ?
 What is the status of early childhood education in the country ? What efforts is the government making to promote early childhood education ?
 [Q.N. 15, 2057]

Unit 5 : Nature of Primary School Children (6-10 yrs.)

१. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको 'जिज्ञासुपन' स्वभावको व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Describe the 'inquisitiveness' nature of primary school children. [Q.N. 4, Supp. 2069]
२. उमेर समूहका तीनओटा मुख्य विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Explain three main characteristics of gang age. [Q.N. 4, 2069]
३. प्राथमिक विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूमा देखिने लिंग पृथक्ता सम्बन्धी व्यवहार छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Explain in brief the behaviour related to gender isolation observed among the primary school age children. [Q.N. 5, 2069]
४. नेपालमा विद्यालयका बालबालिकाहरूका लागि समूह निर्माणको महत्त्व स्पष्ट पार्नुहोस् ।
 Clarify the importance of group formation for Primary School Children. [Q.N. 11, 2068]
५. स्वभावले प्राथमिक विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरू जिज्ञासु हुन्छन् । कारण दिनुहोस् ।
 Primary school children are by nature inquisitive. Give reasons. [Q.N. 2, 2067]
६. समूह उमेर भनेको के हो ? समूह उमेरका विशेषताहरू सूचीकृत गर्नुहोस् ।
 What is gang age ? List the characteristics of gang age. [Q.N. 7, 2065]
७. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको स्वभावहरू टिप्पणी गर्नुहोस् र तीनओटा स्वभावहरूको छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
 List the nature of primary school children and explain three of them in brief. [Q.N. 15, 2064]
८. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको स्वभावहरू सूचीकृत गरी व्याख्या गर्नुहोस् ।
 List and explain nature of primary school children. [Q.N. 13, 2063]
९. सिकाइको तयारीपन भन्नाले के बुझिन्छ ? केटाकेटीको तयारीपनभित्र आउने तीनओटा मुख्य कुराहरू उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
 What is meant by Readiness to learn ? Explain three main things of Readiness of children with examples. [Q.N. 15, 2062]

१०. "एउटा बालकले त्यतिबेला मात्र सिक्न सक्छ जब उ शारीरिक र मानसिक रूपमा तयारी हुन्छ ।" यस कथनलाई उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
 "A child can learn only when he is physically and mentally ready to learn." Explain this statement with example. [Q.N. 4, 2060]
११. स्वभावले प्राथमिक उमेरका बालबालिकाहरू जिज्ञासु हुन्छन् । यो भनाईलाई तपाईं कसरी पुष्टि गर्न सक्नुहुन्छ ?
 Primary school age children are by nature inquisitive. What examples can you give in support of the above statement ? [Q.N. 6, 2057]

Unit 6 : Educational Needs of Primary School Children

१. 'सृजनात्मकता प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको एक महत्त्वपूर्ण शैक्षिक आवश्यकता हो' । पुष्टि गर्नुहोस् ।
 'Creativity is one of the important educational needs of primary school children.' Justify. [Q.N. 5, Supp. 2059]
२. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूका लागि आदत निर्माणको महत्त्व वर्णन गर्नुहोस् ।
 Describe the importance of habit formation for primary school children. [Q.N. 12, Supp. 2069]
३. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूका शैक्षिक आवश्यकताहरूको सूची बनाई कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
 List the educational needs of primary school children and explain any one of them. [Q.N. 17, Supp. 2069]
४. शिक्षण सिकाई प्रक्रियामा समस्या समाधान विधिका चरणहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
 Explain the steps of problem solving technique in teaching learning process. [Q.N. 15, 2069]
५. "प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको स्वभाव सृजनात्मक सोचाइको हुन्छ ।" यस कथनको पुष्टि गर्नुहोस् ।
 "The nature of Primary School Children is creative." Justify this statement. [Q.N.4,2068]
६. "प्राथमिक विद्यालयको शिक्षा अधिल्लो शिक्षाका लागि आधार मानिन्छ ।" कारण दिनुहोस् ।
 "Primary School Education is considered as the base of further Education." Give reasons. [Q.N.5,2068]
७. प्राथमिक विद्यालयमा बालबालिकाहरूका शैक्षिक आवश्यकताहरूको सूची बनाई कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
 List the Educational needs of Primary School Children and explain any one of them. [Q.N.14,2068]
८. "आदत निर्माण" प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको शैक्षिक आवश्यकता हो । छलफल गर्नुहोस् ।
 "Habit formation" is the education need of primary school children. Discuss.[Q.N. 11, 2067]
९. प्राथमिक विद्यालयले केटाकेटीको स्कूल जाने आदत निर्माण गर्नमा कसरी सहयोग गर्दछ ?
 How does primary school help children for their schooling habits? [Q.N. 5, 2066]
१०. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको पाँचवटा स्वभावहरूको सूची बनाउनुहोस् र कुनै एकको स्पष्टरूपमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
 List five natures of primary school children and clearly explain one of them. [Q.N. 8, 2066]
११. तीनवटा 'आरहरू' भन्नाले के बुझिन्छ ? साक्षरता विकासको विभिन्न प्रत्येक 'आर' को महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस् ।
 What is meant by the 3 R s ? Explain the importance of each "R" for literacy development. [Q.N. 9, 2066]

१२. प्राथमिक शिक्षाले विद्यालय र कार्यस्थल दुवैमा थप सिकाइको निमित्त आधार प्रदान गर्छ । उदाहरण सहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Primary education provides a basis for further learning both in schools and work places." Explain with examples. [Q.N. 16, 2066]
१३. तीनओटा 'आर' भन्नाले के बुझिन्छ ? हरेक 'आर' को व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is meant by 3 'R's ? Explain each of these R's. [Q.N. 5, 2065]
१४. समस्या समाधानका चरणहरू सूचीकृत गर्नुहोस् र ती चरणहरूमध्ये तीनओटा चरणहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
(List the steps of problem solving and explain three of them.) [Q.N. 6, 2065]
१५. तीनओटा 'आर' हरू भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? साक्षरता विकासका निमित्त प्रत्येक 'आर' को महत्त्व व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is meant by 3 'R's. ? Explain the importance of each R for literacy development. [Q.N. 5, 2064]
१६. बालबालिकामा असल आदत निर्माण गर्ने तरिकाहरू लेख्नुहोस् ।
Write the techniques of formation of good habits among the children. [Q.N. 6, 2064]
१७. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूको समस्यासमाधान गर्न अपनाउनुपर्ने प्रक्रियाहरू छोटकरीमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the process of problem solving to be followed by the primary school children. [Q.N. 8, 2063]
१८. आदत निर्माण भन्नाले के बुझिन्छ ? असल आदत निर्माण गर्ने उपायहरू उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is meant by habit formation ? Explain the ways of good habit formation with example. [Q.N. 14, 2063]
१९. सिकाइका लागि समस्या-समाधान विधिमा अपनाइने चरणगत प्रक्रियाहरू उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the stepwise process of problem solving method for learning to be followed with examples. [Q.N. 5, 2062]
२०. बालबालिकाहरूमा निर्माण भएका नराम्रा आदतहरू हटाउने तरिकाहरू लेख्नुहोस् ।
Write the techniques of breaking bad habits of the children. [Q.N. 6, 2062]
२१. "स्वभावले प्राथमिक उमेरका बालिकाहरू सृजनात्मक सोचाइका हुन्छन् ।" यो भनाइलाई तपाईं कसरी पुष्टि गर्न सक्नुहुन्छ ?
"Primary school age children are by nature sense of creation". What example can you give in support of the above statement ? [Q.N. 6, 2061]
२२. प्राथमिक विद्यालयले केटाकेटीको स्कूल जाने आदत कसरी निर्माण गर्छ ?
How does Primary School help school going children in forming habits ? [Q.N. 7, 2061]
२३. प्राथमिक शिक्षाले विद्यालय र कार्यस्थल दुवैमा थप सिकाइको निमित्त आधार प्रदान गर्छ । व्याख्या गर्नुहोस् ।
Primary Education provides a basis for further learning both in schools and in work place. Explain. [Q.N. 8, 2061]
२४. प्राथमिक विद्यालयका बालबालिकाहरूका शैक्षिक आवश्यकताहरूको बारेमा वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the educational needs of Primary School children. [Q.N. 15, 2061]
२५. आदत निर्माण भनेको के हो ? नराम्रा आदतहरू हटाउने उपायहरू केके हुन् ?
What is habit formation ? What are the ways of breaking bad habits ? [Q.N. 5, 2060]

२६. समस्या समाधान भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? समस्या समाधान गर्ने चरणहरू लेख्नुहोस् र व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is problem solving ? List and explain the steps of problem solving. [Q.N. 6, 2060]
२७. प्राथमिक विद्यालयको केटाकेटीलाई पढ्नमा कसरी अभिप्रेरित गर्नुहुन्छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
How do you motivate primary school children for study? Explain. [Q.N. 4, 2059]
२८. प्राथमिक विद्यालयले केटाकेटीको स्कूल जाने आदत कसरी निर्माण गर्छ ?
How does primary school help children form their schooling habits? [Q.N. 5, 2059]
२९. प्राथमिक विद्यालयका केटाकेटीको शैक्षिक आवश्यकताबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the educational needs of primary school children. [Q.N. 6, 2059]
३०. 'भावी शिक्षाका लागि प्राथमिक शिक्षा पूर्व आवश्यकता हो' भन्ने भनाईलाई पुष्टि गर्नुहोस् ।
Primary education is the pre-requisite for further education. Justify. [Q.N. 17, 2058]
३१. प्राथमिक शिक्षाले विद्यालय र कार्यस्थल दुवैमा थप सिकाइको निमित्त आधार प्रदान गर्छ । व्याख्या गर्नुहोस् ।
Primary education provides a basis for further learning both in schools and in work places. Please explain. [Q.N. 7, 2057]
३२. प्राथमिक विद्यालयले केटाकेटीको स्कूल जाने आदत कसरी निर्माण गर्छ ?
How does primary school help children form their schooling habits ? [Q.N. 9, 2057]
३३. छोटकरीमा लेख्नुहोस् । (Write in short):
(क) थि आ (3 Rs.) [Q.N. 5 (a), 2067]
(ख) समस्या समाधान सम्बन्धी आवश्यकता (Problem solving need) [Q.N. 5 (b), 2067]
(ग) प्राथमिक तहका विद्यार्थीका 'समस्या समाधान' सम्बन्धी आवश्यकता (Problem solving needs of primary school children) [Q.N. 4 (a), 2058]

Unit 7 : Practices of Primary Education in Nepal

१. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८-२०३२ का प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the objectives of primary education stated in National Education System Plan 2028-2032. [Q.N. 1, Supp. 2069]
२. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाका प्रमुख कार्यहरू (कुनै १० वटा) उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the main functions (any 10) of basic and primary education project (BPEP). [Q.N. 6, Supp. 2069]
३. 'प्राथमिक शिक्षाको विकासका लागि पहुँचलाई एक महत्त्वपूर्ण पक्ष मानिन्छ।' पुष्टि गर्नुहोस् ।
'Access to education an important aspect for the development of primary education'. Justify. [Q.N. 10, Supp. 2069]
४. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको वर्तमान अवस्थाको वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the present status of Nepalese primary education. [Q.N. 11, Supp. 2069]
५. राष्ट्रिय शिक्षा आयोग-२०४९ को प्रतिवेदनका मुख्य लक्षणहरू उल्लेख गरी कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
State the salient features of national education commission report-2049 and explain one of them. [Q.N. 14, Supp. 2069]
५. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाका तीनओटा मुख्य कार्यहरू लेख्नुहोस् ।
Write three main functions of basic and primary education project. [Q.N. 7, 2069]
६. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका चारओटा कार्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain four functions of National Centre for Educational Development. [Q.N. 16, 2069]

७. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका प्रमुख तीनओटा कामहरू उल्लेख गर्नुहोस्।
State the main three functions of National Center for Educational Development (NCED) and explain any one of them. [Q.N.6,2068]
८. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको निष्पक्षताका लागि गरिनु पर्ने महत्त्वपूर्ण चारओटा कार्यहरू उल्लेख गरी कुनै एकको वर्णन गर्नुहोस्।
State the four important things to be considered for the equity of Nepalese Primary Education and explain one of them. [Q.N.10,2068]
९. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८ का मुख्य लक्षणहरू उल्लेख गरी कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस्।
State the salient features of NESP-2028 and explain any one indicator. [Q.N.15,2068]
१०. "प्राथमिक शिक्षा भावी शिक्षाको आधार हो।" यस भनाइलाई स्पष्ट पार्नुहोस्।
"Primary education is base for further education." Specify. [Q.N. 1, 2067]
११. असल प्राथमिक शिक्षकमा हुनुपर्ने पेशागत गुणहरूबारे चर्चा गर्नुहोस्।
Explain the professional qualities of a good primary teacher. [Q.N. 6, 2067]
१२. रा.शि. आयोग २०४९ को प्रतिवेदनले दिएको सुझाव अनुसार प्राथमिक शिक्षाका ५ ओटा उद्देश्यहरू लेख्नुहोस्।
Write five primary education objectives suggested by NEC report 1992. [Q.N. 7, 2067]
१३. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्नमा शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रले खेलेको मुख्य मुख्य भूमिका व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain the roles played by NCED in the improvement of quality of primary education in Nepal. [Q.N. 9, 2067]
१४. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक तथा निरीक्षकहरूको गुणात्मक पक्षहरूको व्याख्या गर्नुहोस्।
Specify the qualitative aspects of primary education in Nepal, regarding curriculum, text-book, teacher and supervisions. [Q.N. 14, 2067]
१५. शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको भूमिका तथा कार्यहरू छलफल गर्नुहोस्।
Discuss the role and functions of basic and primary education project in the upliftment of the quality of primary education in Nepal. [Q.N. 17, 2067]
१६. उच्च स्तरीय राष्ट्रिय शिक्षा आयोग (२०५५ वि.सं.) को प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू लेख्नुहोस्।
State the objectives of primary education as mentioned in the High Level National Education Commission Report (2055 B.S.) [Q.N. 2, 2066]
१७. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना (वि.सं. २०२८) का विशेषताहरू के के हुन् ? सङ्क्षेपमा व्याख्या गर्नुहोस्।
What are the salient features of National Education system Plan (NESP 2028 B.S.). Explain in brief. [Q.N. 7, 2066]
१८. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाका मुख्य कार्यहरू व्याख्या गर्नुहोस्।
Explain main functions of the Basic and Primary Education project. [Q.N. 12, 2066]
१९. राष्ट्रिय शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको सङ्गठनात्मक ढाँचाको चार्ट निर्माण गर्नुहोस् र प्राथमिक शिक्षाको विकासका लागि यस केन्द्रले सञ्चालन गर्दै आएका विभिन्न प्रकारका तालिमहरू र अन्य क्रियाकलापहरूका बारेमा लेख्नुहोस्।
Construct an organization structure chart of National Centre for Education Development and write various types of training and activities being conducted by NCED. [Q.N. 13, 2066]
२०. प्राथमिक शिक्षामा निष्पक्षता भन्नाले के बुझिन्छ ? नेपालमा प्राथमिक शिक्षामा निष्पक्षता वृद्धि गर्न के गर्नुपर्छ ?
What is meant by equity in primary education ? What should be done to increase the equity in primary education in Nepal ? [Q.N. 8, 2065]

२१. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको परिचय दिनुहोस् ।
Give an introduction of basic and primary education project. [Q.N. 9, 2065]
२२. राष्ट्रिय शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका मुख्य कार्यहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the main functions of National Centre for Education Development. [Q.N. 12, 2065]
२३. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको वर्तमान पाठ्यक्रम संरचना उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the present structure of curriculum of primary education in Nepal. [Q.N. 15, 2065]
२४. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना - २०२८ का मुख्य विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the main features of National Education System Plan - 2028 B.S. [Q.N. 16, 2065]
२५. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रले सञ्चालन गर्दै आएका विभिन्न प्रकारका तालिमहरू छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।
Write various types of trainings being conducted by National Centre for Educational Development. [Q.N. 8, 2064]
२६. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना-२०२८ का तीनओटा विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् । Explain three features of National Education System Plan-2028 B.S. [Q.N. 9, 2064]
२७. प्राथमिक शिक्षामा निष्पक्षता भन्नाले के बुझिन्छ ? उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is meant by equity in Primary Education ? Explain with examples. [Q.N. 10, 2063]
२८. आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको परिचय दिनुहोस् र यस परियोजनाअन्तर्गत सञ्चालित अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रमको वर्णन गर्नुहोस् ।
Give the introduction to Basic and Primary Education Project and describe the non-formal education programme conducted under this project. [Q.N. 11, 2063]
२९. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना २०२८ का पाँचओटा मुख्य विशेषताहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Describe five main features of National Education System Plan 2028. [Q.N. 15, 2063]
३०. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका पाँचओटा उद्देश्यहरू सूचीकृत गर्नुहोस् र यस केन्द्रद्वारा सञ्चालित तीन प्रकारका तालिमहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
List five main objectives of National Centre for Educational Development and describe three different types of training being conducted by this centre. [Q.N. 16, 2063]
३१. प्राथमिक शिक्षामा प्राथमिक विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूको पहुँचवृद्धि गर्ने पाँचओटा उपायहरू लेख्नुहोस् ।
Write five measures for increasing access of primary school-age children to primary education. [Q.N. 7, 2062]
३२. प्राथमिक शिक्षाको पाठ्यक्रम विकासमा आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको भूमिका लेख्नुहोस् ।
Write role of Basic and Primary Education Project in the development of primary education curriculum. [Q.N. 8, 2062]
३३. उच्चस्तरीय राष्ट्रिय शिक्षा आयोग - २०५४ ले प्राथमिक शिक्षासम्बन्धी दिएका पाँचओटा सुझावहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Write five recommendations related to primary education presented by High Level National Education Commission. [Q.N. 9, 2062]
३४. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको परिचय दिनुहोस् र यस केन्द्रका मुख्य तीनओटा कामको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Give introduction of National Centre for Educational Development and explain its three main functions. [Q.N. 16, 2062]
३५. नेपालको प्राथमिक शिक्षामा बालबालिकाको वर्तमान अवस्थाको पहुँचका सम्बन्धमा वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the present condition of access to children in Primary Education of Nepal. [Q.N. 9, 2061]

३६. राष्ट्रिय शिक्षा आयोगको प्रतिवेदन २०४९ अनुसार प्राथमिक शिक्षाको पाँचवटा मुख्य विशेषताहरू लेख्नुहोस् ।
Write five main features of Primary Education according to National Education Commission 1992. [Q.N. 10, 2061]
३७. प्राथमिक शिक्षाको विकासको लागि राष्ट्रिय शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको भूमिका के हुन्छ ?
What is the role of National Centre for Educational Development (NCED) in promoting Primary Education in Nepal ? [Q.N. 12, 2061]
३८. प्राथमिक शिक्षामा पहुँच र गुणस्तरमा सुधार ल्याउन आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाले गरेका कार्यहरूको समीक्षा गर्नुहोस् ।
Critically examine the performance of Basic and Primary Education Project (BPEP) in relation to enhancing the access and quality of Primary Education. [Q.N. 14, 2061]
३९. उच्चस्तरीय राष्ट्रिय शिक्षा आयोग (२०५५ वि.सं.) को प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका प्राथमिक शिक्षाका उद्देश्यहरू लेख्नुहोस् ।
State the objectives of primary education as mentioned in High Level National Education Commission Report (2055 B.S.) [Q.N. 2, 2060]
४०. राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना (वि.सं. २०२८) का विशेषताहरू केके हुन् ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What are the salient features of National Education System Plan (2028 B.S.) ? Explain in brief. [Q.N. 12, 2060]
४१. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका भूमिकाहरू तथा कार्यहरू केके हुन् ? विस्तृत रूपमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What are the roles and functions of National Centre for Education Development ? Explain in detail. [Q.N. 17, 2060]
४२. नेपालको प्राथमिक विद्यालयको पाठ्यक्रमको ढाँचा र सान्दर्भिकताबारे विश्लेषण गर्नुहोस् ।
Analyze primary school curriculum of Nepal in terms of its structure and relevance. [Q.N. 7, 2059]
४३. रा.शि.प.यो. २०२८ का मुख्य पाँचवटा विशेषताहरूको सूची बनाउनुहोस् ।
List main five features of NESP 1971. [Q.N. 8, 2059]
४४. प्राथमिक शिक्षाको गुणात्मक सुधारमा आ.प्रा.शि.प. को भूमिका वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the role of BPEP in the improvement of quality of primary education. [Q.N. 11, 2059]
४५. राष्ट्रिय शिक्षा आयोग (१९९२) ले प्राथमिक शिक्षाको क्षेत्रमा सिफारिस गरे बमोजिम त्यसको मुख्यमुख्य विशेषताहरू बयान गर्नुहोस् ।
(Describe the salient features of the 1992 Report of National Education Commission in relation to primary education.) [Q.N. 14, 2059]
४६. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको सङ्गठन स्वरूपको चार्ट प्रस्तुत गरी प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर विकास गर्नमा यसको भूमिका र कार्यहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Present an organization structure chart of NCED and explain the role and functions in the improvement of the quality of primary education. [Q.N. 15, 2059]
४७. नेपालको प्राथमिक शिक्षामा बालबालिकाको वर्तमान अवस्थाको पहुँचका सम्बन्धमा वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the present condition of access of children in primary education of Nepal. [Q.N. 6, 2058]
४८. राष्ट्रिय शिक्षा आयोगको प्रतिवेदन २०४९ अनुसार प्राथमिक शिक्षाको पाँचवटा मुख्य विशेषताहरू लेख्नुहोस् ।
Write five main features of primary education according to National Education Commission 1992. [Q.N. 7, 2058]
४९. नेपालको प्राथमिक शिक्षामा पहुँच सम्बन्धी चुनौतीहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the issues of access in primary education of Nepal. [Q.N. 10, 2058]

५०. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको विकासमा आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजनाको भूमिका व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the role of BPEP in the development of primary education in Nepal. [Q.N. 13, 2058]
५१. सन् १९९० मा जोमटेन सम्मेलनले लिएका लक्ष्यहरू कुन हदसम्म नेपालमा पूर्ति भएका छन् ?
How far do you think Nepal has accomplished the goals and targets set in 1990 by the Jomtien Conference ? [Q.N. 8, 2057]
५२. प्राथमिक शिक्षाको गुणात्मक सुधारमा आ.प्रा.शि.प.को भूमिका वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the role of BPEP in the improvement of quality of primary education. [Q.N.10,2057]
५३. राशिपयोलै दिएको प्राथमिक पाठ्यक्रम र वर्तमान पाठ्यक्रमका बीचमा के अन्तर पाउनु हुन्छ ?
How does the present primary curriculum differ from the NESP curriculum ? [Q.N. 11, 2057]
५४. राष्ट्रिय शिक्षा आयोग (१९९२) ले प्राथमिक शिक्षाको क्षेत्रमा सिफारिस गरे बमोजिम त्यसका मुख्यमुख्य विशेषताहरू बयान गर्नुहोस् ।
Describe the salient features of the 1992 Report of National Education Commission in relation to primary education. [Q.N. 13, 2057]
५५. शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको संगठन कसरी गरिएको छ ? प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर विकास गर्नमा यसको कुन भूमिका रहेको छ ?
How is NCED organized ? What roles does it have in improving the quality of primary education ? [Q.N. 16, 2057]
५६. प्राथमिक शिक्षा पहुँच, गुणस्तर र व्यवस्थापन क्षमतामा सुधार ल्याउन विपिईपिले गरेका कार्यहरूको समीक्षा गर्नुहोस् ।
Critically examine the performance of BPEP in relation to enhancing the access, quality and management capacity of primary education. [Q.N. 17, 2057]
५७. छोटकरीमा लेख्नुहोस् : (Write in short)
(क) शिक्षामा समानता (Equity in education) [Q.N. 4 (b), 2058]

Unit 8 : Basic Indicators of Primary Education

१. प्राथमिक विद्यालयका आधारभूत सूचकहरूको अवधारणालाई स्पष्ट पार्नुहोस् ।
Clarify the concept of basic indicators of primary education. [Q.N. 7, Supp. 2069]
२. सहजै देखिने भर्ना अनुपात र खुद भर्ना अनुपातबीच उदाहरणद्वारा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between gross enrollment ratio and net enrollment ratio through example. [Q.N. 8, 2069]
३. प्राथमिक शिक्षाका आधारभूत सूचकहरूको पहिचान गर्नुहोस् र कुनै एक सूचकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Identify the basic indicators of Primary Education and explain any one indicator.
४. प्राथमिक विद्यालयको सम्पूर्ण भर्ना अनुपात भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
What do you understand by Gross Enrollment Ratio of Primary School ? Explain. [Q.N.7,2068]
५. खुद भर्नादर र सहजै देखिने दरबीचमा फरक देखाउनुहोस् ।
Differentiate NER from GER. [Q.N. 10, 2067]
६. खुद भर्ना दर र सहजै देखिने भर्ना दर बीचमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।
Differentiate between NER from GER. [Q.N. 6, 2066]
७. सहजै देखिने भर्ना अनुपात र खुद भर्ना अनुपातबीच उदाहरणसहित भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
प्रारम्भिक बाल्यावस्था शिक्षाको व्यवस्थाले प्राथमिक शिक्षामा खुद भर्ना अनुपात कसरी वृद्धि गर्छ ?
Differentiate between gross enrollment and net enrollment with example. How does the provision of early childhood education increase net enrollment in primary education ? [Q.N. 17, 2065]

८. नेपालमा हाल करिब १७ प्रतिशत प्राथमिक विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूका लागि प्राथमिक शिक्षाको पहुँच पुगेको छैन, यसका ४ ओटा कारणहरू लेख्नुहोस् ।
Write down four main reasons of inaccessibility of primary education to about 17 percent of the total primary school age children at present in Nepal. [Q.N. 7, 2064]
९. प्राथमिक शिक्षामा सहजै देखिने भर्ना अनुपातको अर्थ उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain with example the meaning of gross enrollment ratio in primary education. [Q.N. 10, 2064]
१०. कक्षोन्नति दर र सङ्क्रमण दरको अर्थबीच के भिन्नता छ ? उदाहरणसहित स्पष्ट पार्नुहोस् ।
Clarify the difference between the meaning of promotion rate and transition rate with example. [Q.N. 11, 2064]
११. नेपालको प्राथमिक शिक्षामा विद्यार्थीहरूको पहुँच वृद्धि गर्न अपनाउनुपर्ने तीनओटा प्रमुख सुझावहरू छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain in brief three main suggestions for increasing access of students in Primary Education of Nepal. [Q.N. 9, 2063]
१२. सहजै देखिने भर्ना अनुपात र खुद भर्ना अनुपातबीच उदाहरणसहित भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।
Differentiate between gross enrollment ratio and net enrollment ratio with example. [Q.N. 12, 2063]
१३. प्राथमिक शिक्षामा खुद भर्ना अनुपातको अर्थ उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain with example the meaning of net enrollment ratio in primary education. [Q.N. 10, 2062]
१४. बीचैमा कक्षा छोड्ने दर र कक्षावृत्ति दरबीचको भिन्नता उदाहरणसहित स्पष्ट पार्नुहोस् ।
Clarify the difference between drop out rate and repeation rate with example. [Q.N. 11, 2062]
१५. कक्षा उन्नति र कक्षा दोहोर्‍याउने दरमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।
Differentiate between promotion rate and repeation rate. [Q.N. 11, 2061]
१६. नेपालको प्राथमिक विद्यालयको सङ्क्रमण दर भन्नाले के बुझिन्छ ? प्राथमिक विद्यालयमा सङ्क्रमण दर वृद्धि गर्ने उपायहरूको सूची तयार पार्नुहोस् ।
What is transition rate in primary schools of Nepal ? List the ways to increase the transition rate in primary schools. [Q.N. 7, 2060]
१७. सहजै देखिने भर्ना अनुपात र खुद भर्ना अनुपातबीचमा के भिन्नता छ ? नेपालका प्राथमिक विद्यालयहरूमा भर्ना सङ्ख्यामा वृद्धि गर्नका लागि ५ वटा सुझावहरू लेख्नुहोस् ।
What is difference between gross enrollment rate and net enrollment rate ? Give five suggestions to increase enrollment in primary schools of Nepal. [Q.N. 16, 2060]
१८. खुद भर्नादर र सहजै देखिने भर्नादर बीचमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।
Differentiate NER from GER. [Q.N. 10, 2059]
१९. नेपाल जस्ता विकासशील मुलुकहरूमा भर्नादरमा विभिन्न तत्वहरूले पार्ने प्रभावबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss the various factors which influence enrollment in developing countries like Nepal. [Q.N. 13, 2059]
२०. नेपालमा प्राथमिक उमेर समूहका बालबालिकाको खुद भर्ना अनुपात बढाउने पाँच वटा उपायहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention five measures to increase net enrollment ratio of primary school age children in Nepal. [Q.N. 8, 2058]
२१. नेपालका प्राथमिक विद्यालयहरूमा उदार पदोन्नती नीति लागू गर्ने पाँच वटा उपायहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Write five measures to implement liberal promotion policy (LPP) in primary schools of Nepal. [Q.N. 9, 2058]
२२. विद्यार्थी प्रवाह दरको अर्थ उदाहरण सहित वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the meaning of student flow rate with example. [Q.N. 11, 2058]

२३. नेपालको प्राथमिक विद्यालयहरूमा शिक्षिकाको व्यवस्थाले छात्रा भर्ना अनुपातबढाउन सहयोग गरेको छ भन्ने कुराको पुष्टि गर्नुहोस् ।
Provision of female teacher helps to increase girl's enrollment in primary schools of Nepal. Justify. [Q.N. 14, 2058]
२४. खुद भर्नादर र सहजै देखिने भर्नादर बीचमा भिन्नता देखाउनुहोस् ।
Differentiate NER from GER ? [Q.N. 12, 2057]

Unit 9 : Problems of Primary Education in Nepal

१. विद्यालय शिक्षकका कुनै पाँचवटा पेशागत गुणहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Describe any five professional characteristics of a school teacher. [Q.N. 8, Supp. 2069]
२. 'असक्षम विद्यालय व्यवस्थापन नेपाली प्राथमिक शिक्षाको एक मुख्य समस्या हो' । व्याख्या गर्नुहोस् ।
'Inefficient school management is one of the main problems of Nepalese primary education.' Explain. [Q.N. 9, Supp. 2069]
३. प्राथमिक विद्यालयमा कक्षा परित्याग गर्ने दर भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूले कक्षा त्याग गर्नुका महत्त्वपूर्ण ४ वटा कारणहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
What do you understand by dropout rate of primary school? Explain main 4 dropout causes of primary school student. [Q.N. 15, Supp. 2069]
४. नेपालको सन्दर्भमा प्राथमिक विद्यालयका सहभागितासम्बन्धी मुख्य पाँचवटा समस्याहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the main participatory related problems of primary education in Nepalese context. [Q.N. 16, Supp. 2069]
५. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न देखिएका तीनओटा चुनौतीहरू सूचीकृत गर्नुहोस् र तीमध्ये कुनै एकको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List three challenges for improving quality of primary education in Nepal and explain one of them. [Q.N. 6, 2069]
६. प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको उपलब्धिस्तर वृद्धि गर्ने तीनओटा उपायहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State three main ways to increase achievement level of primary school students. [Q.N. 9, 2069]
७. नेपालमा प्राथमिक विद्यालयहरूमा वीचैमा कक्षा परित्याग गर्ने कुरासँग सम्बन्धित तीनओटा समस्याहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
State three problems related to drop out in primary school in Nepal. [Q.N. 10, 2069]
८. नेपालमा प्राथमिक शिक्षामा सहभागिता सम्बन्धी समस्याबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss the problems related to participation in primary education in Nepal. [Q.N. 11, 2069]
९. "प्राथमिक शिक्षा पाउनु बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो" यस कथनलाई पुष्टि गर्नुहोस् ।
"Getting primary education is the right of the children" justify this statement. [Q.N. 12, 2069]
१०. विद्यालय शिक्षकका कुनै पाँचओटा व्यक्तिगत गुणहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe any five individual characteristics of School Teacher. [Q.N. 8, 2068]
११. "निम्नस्तरको शिक्षण नेपालको प्राथमिक शिक्षाको एक मुख्य समस्या हो ।" व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Poor quality of teaching is the main problem of Nepalese Primary Education." Explain. [Q.N. 9, 2068]
१२. प्राथमिक शिक्षाका तीनओटा महत्त्वपूर्ण स्रोत उल्लेख गर्नुहोस् र शैक्षिक सामग्री ज्यदै महत्त्वपूर्ण स्रोत हो भनी व्याख्या गर्नुहोस् ।
State the three important resources of Primary Education and also explain the Educational material as the most important resource. [Q.N. 17, 2068]
१३. नेपालको प्राथमिक शिक्षाका आधारभूत समस्याहरू पहिल्याउनुहोस् ।
Identify the basic problems of primary education in Nepal. [Q.N. 8, 2067]

१४. प्राथमिक शिक्षाको स्रोतहरूको सूची बनाउनुहोस् र कुनै दुईको प्रस्टसँग व्याख्या गर्नुहोस् ।
List the resources related to primary education and explain clearly any two of them. [Q.N. 13, 2067]
१५. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको कक्षा एकमा बीचैमा कक्षा छोड्ने ४ ओटा कारणहरू दिनुहोस् र यसलाई रोक्न तपाईं के सल्लाह दिन चाहनुहुन्छ ?
Give four reason for the high drop-out rate in grade one at the primary education in Nepal and also give suggestions how to control this problem. [Q.N. 16, 2067]
१६. उदार पदोन्नति नीति भनेको के हो ? यसका पक्षमा पाँच वटा तर्क दिनुहोस् ।
What is meant by Liberal Promotion Policy? Give the five arguments in favour of LPP. [Q.N. 11, 2066]
१७. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका समस्याहरूको सूची तयार पार्नुहोस् र ती समस्याहरू मध्ये स्रोतहरूसँग सम्बन्धित तीनओटा समस्याहरूको स्पष्टसित व्याख्या गर्नुहोस् ।
List the problems of primary education in Nepal. Explain clearly three resource related problems. [Q.N. 15, 2066]
१८. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको ६ ओटा समस्याहरू सूचीकृत गर्नुहोस् । ती समस्याहरूमध्ये तीनओटा समस्याहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List six major problems of primary education in Nepal. Explain three of them. [Q.N. 10, 2065]
१९. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्ने चारओटा मुख्य उपायहरू व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain four main ways to enhance quality of primary education in Nepal. [Q.N. 11, 2065]
२०. नेपालमा प्राथमिक शिक्षामा गुणस्तर वृद्धि नहुनाका ५ ओटा कारणहरू दिनुहोस् ।
Give five main reasons for no improvement of quality of primary education in Nepal. [Q.N. 12, 2064]
२१. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका सहभागितासम्बन्धी समस्याहरू टिप्पुहोस् र प्रत्येक बुँदाको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List the participation related problems of primary education of Nepal and explain each of them. [Q.N. 17, 2064]
२२. नेपालका प्राथमिक शिक्षाका पाँचओटा मुख्य समस्याहरू व्याख्या गर्नुहोस् र ती समस्याहरू समाधान गर्ने उपायहरू दिनुहोस् ।
Explain five main problems of Primary Education in Nepal and give the ways of solving these problems. [Q.N. 17, 2063]
२३. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्ने पाँचओटा उपायहरू लेख्नुहोस् ।
(Write five measures for improving quality of primary education in Nepal.) [Q.N. 12, 2062]
२४. नेपालका प्राथमिक शिक्षाका दसओटा समस्याहरू टिप्पुहोस् र यी समस्याहरूमध्ये पाँचओटा समस्याको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List ten problems of primary education in Nepal and explain five of them. [Q.N. 17, 2062]
२५. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर कमजोर रहेको कुरा बारम्बार भन्ने गरिन्छ ? प्राथमिक शिक्षाको न्यून गुणस्तर हुनाका कारणहरू केके हुन् ? यो अवस्थामा सुधार ल्याउन तपाईं के सुझाव दिन चाहनुहुन्छ ?
The quality of Primary Education of Nepal is often said to be poor. What are the reasons of low quality of Primary Education ? What measures can you recommend to improve the situation ? [Q.N. 13, 2061]
२६. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका मुख्य समस्याहरूको सूची बनाउनुहोस् र कुनै तीनको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List the major problems of Primary Education in Nepal and explain any three of them. [Q.N. 17, 2061]

२७. नेपालमा प्राथमिक विद्यालयहरूमा छात्राहरूको भर्ना सङ्ख्या कम हुनुका मुख्य कारणहरू केके हुन् ? छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस् ।
What are the main reasons of low girls enrollment in primary schools of Nepal ? Explain in brief. [Q.N. 10, 2060]
२८. नेपालका प्राथमिक विद्यालयहरूका शिक्षकहरूसँग सम्बन्धित समस्याहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss about the problems related to the teachers of primary schools of Nepal. [Q.N. 11, 2060]
२९. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका समस्याहरूको सूची तयार पार्नुहोस् र व्याख्या गर्नुहोस् ।
List and explain the problems of primary education in Nepal. [Q.N. 14, 2060]
३०. नेपालको प्राथमिक शिक्षामा निम्नस्तरको शिक्षण एउटा मुख्य समस्या हो, वर्णन गर्नुहोस् ।
Poor quality of teaching in the primary school is a major problem of Nepal. Elaborate. [Q.N. 12, 2059]
३१. नेपालका दूर्गम क्षेत्रहरूमा केटीहरूलाई शिक्षा प्राप्त गर्न कठिनाई हुनाको कारणहरूबारे वर्णन गर्नुहोस् र यो अवस्था सुधारन आवश्यक पाँचवटा सुझावहरू प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
State the difficulties for girls' education in remote areas of Nepal and present five suggestions to improve the situation. [Q.N. 17, 2059]
३२. नेपालमा प्राथमिक शिक्षाका मुख्य समस्याहरूको सूची बनाउनुहोस् र कुनै दुईको व्याख्या गर्नुहोस् ।
List the major problems of primary education in Nepal and explain any two of them. [Q.N. 16, 2058]
३३. नेपालको प्राथमिक शिक्षाको गुणस्तर कमजोर रहेको कुरा बारम्बार भन्ने गरिन्छ । प्राथमिक शिक्षाको न्यून गुणस्तर कुन कारणले भएको छ ? यो अवस्थामा सुधार ल्याउन तपाईं के सुझाव दिन चाहनुहुन्छ ?
The quality of primary education is often said to be poor. What is causing low quality of primary education ? What measures can you recommend to improve the situation ? [Q.N. 14, 2057]